

HDZ 1990 – Programska deklaracija

Hrvatsku demokratsku zajednicu su utemeljili u Bosni Hercegovini 1990. godine hrvatski domoljubi i rodoljubi na ideji i načelima demokracije, ljudskih prava, nacionalne jednakopravnosti, s posebnom brigom za ostvarenje suverenosti i nacionalne jednakopravnosti hrvatskog naroda u BiH.

Suočeni s napuštanjem osnovne ideje i principa na kojima je Stranka nastala, mi članovi i osnivači HDZ BiH i legitimni narodni predstavnici izabrani na listama ove stranke u skupštine i parlamente od razine općina do razine države odlučili smo utemeljiti HDZ 1990.

Polazeći od osnovne ideje i načela koji su vodili utemeljitelje HDZ 1989. i 1990.;

Svjesni odgovornosti koju sadašnje vrijeme stavlja pred političke predstavnike naroda i građana u BiH;

Predani izgradnji parlamentarne demokracije, tržišnoga gospodarstva, pravne države i pravednoga društva, ljudskih prava i sloboda;

Odlučni izgraditi Bosnu i Hercegovinu kao stabilnu, funkcionalnu i pravednu državu u kojoj će prava konstitutivnih naroda biti uređena na jednak način na čitavoj teritoriji;

Mi sudionici utemeljiteljske/obnoviteljske skupštine HDZ 1990 donosimo ovu

PROGRAMSKU DEKLARACIJU

Što je Hrvatska demokratska zajednica 1990

1. HDZ 1990 je narodna, socijalna i demokršćanska stranka. Ona slijedi osnovnu ideju i načela na kojima je utemeljen HDZ BiH 1990. godine a to su: demokracija, suverenost i jednakopravnost konstitutivnih naroda Hrvata, Srba i Bošnjaka na cijeloj teritoriji BiH. Kao suvremena narodna stranka političkoga centra demokršćanske orijentacije, duboko je uvjerenjena kako su samo slobodan čovjek i slobodan narod stabilan temelj suvremenoga pluralističkog društva. Kao narodna stranka prvenstveno je okrenuta predstavljanju i zaštiti prava hrvatskoga naroda u BiH, ali uvažavajući multietnički karakter Bosne i Hercegovine, zalaže se za jednakopravnost svih naroda, nacionalnih manjina i svih građana na cijelom teritoriju BiH i kao takva otvorena je za sve građane BiH koji prihvaćaju njezin program.

2. HDZ 1990 se zalaže za puno ostvarivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda sukladno s općeprihvaćenim međunarodnim poveljama i konvencijama. Posebice se to odnosi na zajamčenost prava na život, osobnu slobodu i sigurnost, slobodu savjesti i vjere, slobodu mišljenja i izražavanja, slobodu udruživanja i političkoga djelovanja, slobodu kretanja, prebivanja i izbora mjesta življenja, slobodu tiska, pravo na naobrazbu, kulturnu afirmaciju i jednakost pred zakonom. Protivimo se svim oblicima diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjerovanju, etničkoj pripadnosti, političkim i drugim uvjerenjima.

3. Ponosni smo na povijesni doprinos koji je HDZ imao u razvoju demokracije u BiH, pripremi zemlje za obranu. Ovim putem još jednom izražavamo zahvalnost našim stranačkim kolegama utemeljiteljima Stranke, a posebice onima koji su dali život u ovoj borbi. Svako

vrijeme nosi nove izazove kojima se može odgovoriti samo ako smo u stanju korespondirati s suvremenim političkim i društvenim tijekovima u zemlji i okruženju. HDZ BiH zbog krize vodstva zadnjih godina ne samo da nije bila u stanju rješavati gospodarska i socijalna pitanja već je vodeći anakronu i izolacionističku politiku, dovela stranku na marginu političkih zbivanja. Budući da većinski predstavlja hrvatski narod, ovakva stranačka pozicija dovela je do krize političkog subjektiviteta hrvatskog naroda u BiH. Teško izborni status promatrača u Europskoj pučkoj stranci suspendiran je zbog nedemokratskog vođenja i neuvažavanja europskih standarda. Zbog istog razloga već duže vremena su u krizi i odnosi sa HDZ RH kao sestrinskom strankom. HDZ 1990 želi biti suvremena europska pučka stranka koja će hrvatskim identitetom obogatiti bosanskohercegovački i europski pluralitet. HDZ 1990 želi kroz suradnju s narodnim i ostalim demokratskim strankama u BiH doprinijeti uspostavi stabilne i funkcionalne Bosne i Hercegovine. U suradnji sa sestrinskom strankom HDZ RH i ostalim strankama iz regije, želi doprinijeti regionalnoj stabilnosti, a u suradnji s EPP i ostalim europskim strankama uključenju BiH u europske tijekove.

Suradnja s drugim strankama u BiH i inozemstvu

4. HDZ 1990 će surađivati sa svim demokratskim političkim strankama u BiH koje se zalažu za Bosnu i Hercegovinu, cjelovitu državu ravnopravnih naroda i građana, i koje su spremne prihvatiti HDZ 1990 kao ravnopravnog partnera.

HDZ 1990 je samostalna stranka bosanskohercegovačke odgovornosti i surađivat će na ravnopravnim osnovama sa srodnim strankama u inozemstvu, posebice s drugim europskim narodnim, demokršćanskim i konzervativnim strankama. HDZ 1990 kao hrvatska pučka stranaka u BiH je spremna preuzet kontinuitet članstva u EPP u statusu promatrača, unapređivati odnose do punog članstva i djelovati na stabilizaciji regije i uključenju Bosne i Hercegovine u EU.

HDZ 1990 i HDZ RH, koje dijele isto naslijeđe i slična programska načela, razvijat će suradnju na partnerskoj osnovi u cilju sveukupnog razvoja hrvatskog naroda, suradnje i prosperiteta naše dvije države RH i BiH.

Bosna i Hercegovina naša država i domovina

5. HDZ 1990 smatra Bosnu i Hercegovinu državom i domovinom (i) hrvatskoga naroda, a Hrvate u BiH smatra dijelom jedinstvenoga hrvatskog narodnog korpusa. HDZ BiH zalaže se i želi BiH kao državnu zajednicu triju potpuno ravnopravnih, suverenih i konstitutivnih naroda, Hrvata, Srba i Bošnjaka, i svih njezinih građana. Zalažemo se za BiH kao složenu, decentraliziranu državu u kojoj se poštuje trodioba državne vlasti i afirmira razvoj lokalne samouprave. Uvjereni smo da se samo u tako uređenoj državi može riješiti nacionalno pitanje, odnosno u potpunosti ostvariti jednakopravnost Hrvata u BiH.

6. Ustav, kao najviši pravni i politički akt jedne zemlje, Bosna i Hercegovina je dobila na potpuno atipičan način, kao dodatak međunarodnoga mirovnog sporazuma u Daytonu. Uz priznanje da je Daytonski mirovni sporazum donio mir Bosni i Hercegovini, treba priznati da postojeće ustavno rješenje sada predstavlja kočnicu daljem funkcioniranju i razvoju Države, te zapreku njenom uključenju u euroatlantske integracije. Državno uređenje BiH je presedan u svijetu, tako da ga nije moguće niti definirati pojmovima iz ustavne teorije i prakse. Asimetrično uređena država, 3 konstitutivna naroda, 2 entiteta od kojih jedan unitarna Republika Srpska a drugi federalna Federacija BiH.

Ovo asimetrično ustrojstvo jedan je od uzroka disfunkcionalnosti i teškog djelovanja njezinih institucija, te je međunarodna zajednica prinuđena intervenirati i na taj način često supstituirati samu državu BiH. U takvim okolnostima česte intervencije međunarodne zajednice kao supstitut državnih vlasti, ne postavlja se samo pitanje političke zrelosti i prava građana BiH

da samostalno i suvereno uređuju svoju državu i odlučuju o svojoj sudbini, već se čak otvaraju pitanja mogućnosti opstanka države BiH bez izravne međunarodne intervencije.

7. Nejednako uređena ustavna prava konstitutivnih naroda u BiH, kao nepravdu najviše trpi najmalobrojniji hrvatski narod. Dok u Republici Srpskoj, srpski narod ostvaruje teritorijalnu i institucionalnu dominaciju temeljem brojčane nadmoći i ustavne pozicije, tako u Federaciji bošnjački narod ostvaruje institucionalnu dominaciju kroz većinsko odlučivanje u Vladi i Parlamentu Federacije temeljem brojčane nadmoći. Tiha «puzajuća» revizija Daytonskoga sporazuma, kroz razne zakonske reforme s ciljem izgradnje efikasnije države, redovito je vodila slabljenju pozicije malobrojnijeg hrvatskoga naroda u BiH, odnosno zanemarivanju ili osporavanju Ustavom zajamčenih prava, što za posljedicu ima gubitak perspektive i nastavak iseljavanja Hrvata iz BiH.

Najnoviji pokušaj ustavne reforme, potaknut mišljenjem Venecijanske komisije Vijeća Europe i otvoren zahvaljujući posredovanju administracije SAD, zaslužuje našu osobitu pozornost. Pozdravljamo otvaranje pitanja ustavne reforme BiH i zahvaljujemo svima koji su tome doprinijeli. Smatramo, međutim da rješenja koja se predlažu ne mogu otkloniti probleme (blokada rada institucija) niti ispuniti cilj (efikasna i funkcionalna) vlast. Zadržavanje entitetskog izjašnjavanja u Zastupničkom domu Parlamenta B i H, neće otkloniti dosadašnje blokade niti nejednakopravnu poziciju naroda, jer samo Hrvati neće moći odgovarajuće utjecati niti zaustaviti zakone koji povrjeđuju vitalni nacionalni interes.

8. Osjećajući odgovornost i bilo Hrvata u BiH, HDZ 1990 u svome političkom djelovanju neće moći ići ispod razine koja ugrožava i samu opstojnost Hrvata u BiH. Stoga insistiramo da se pristupi izradi novog Ustava Bosne i Hercegovine koji će biti kompatibilan s suvremenim ustavnom teorijom i praksom. S obzirom da je Bosna i Hercegovina višenacionalna država, federalni oblik uređenja u kome će ustavni položaj konstitutivnih naroda biti uređen na simetričan, istovjetan način, je jedino pravedno i održivo rješenje. Broj i razgraničenje federalnih jedinica, pored etničkih trebaju uvažavati i zemljopisne, gospodarske, prometne i povijesne kriterije. U ustave federalnih jedinica treba ugraditi instrumente koji će spriječiti zlouporabu majorizacije na etničkoj osnovi. Općine i gradove treba afirmirati kao jedinice lokalne samouprave gdje će se vlast izabrati i konstituirati po građanskom principu. Jedino grad Sarajevo kao glavni grad Bosne i Hercegovine treba dobiti specijalni status – distrikta.

9. Organizacija glavnoga grada - **Sarajeva** je izuzetno bitno pitanje i sa simboličkog i bitnosnoga stajališta. Izuzetno je važno kako jedan narod poima glavni grad za njegovu percepciju same države kao cjeline. Sarajevo je tijekom i nakon rata (iz)gubilo svoj multietnički karakter i poimanje srpskoga i hrvatskog naroda je da je to danas dominantno bošnjački grad. Sarajevo za hrvatski narod u BiH ima izuzetan značaj - ne samo kao mjesto donošenja političkih i administrativnih odluka, već i kao sjedište najvažnijih crkvenih i kulturnih institucija hrvatskoga naroda te znanstveno središte kojemu je hrvatski narod kroz stoljeća davao svoj pečat. Interes je Hrvata, stoga, da se ponovno uspostavi multikulturni, multikonfesionalni i multietnički karakter glavnoga grada što bi stvorilo uvjete za ostanak, masovniji povratak i novo doseljavanje Hrvata u ovaj grad. HDZ 1990 će svojim djelovanjem to poticati. Stoga se zalažemo za ustavno definiranje Sarajeva, kao distrikta pod upravom središnjih tijela BiH, što bi omogućilo da ciljevi iz ove točke postanu realnost.

10. Bosna i Hercegovina i zemljopisno i mentalitetom predstavlja dio Europe i stoga će naša stranka djelovati da BiH svojom unutarnjom organizacijom i prihvaćanjem europskih standarda bude sposobna i podobna za puno članstvo u EU i NATO. Kao neophodan standard i osnovni preduvjet je reforma ustava kao najvišeg zakonskog akta a zatim i prilagodba i implementacija ostalog zakonodavstva. U tom pogledu cijenimo pomoć EU i Vijeća Europe a računamo na pomoć i suradnju država u regiji koje su u ovom procesu dalje otišle.

Naobrazba i znanost, kultura, šport, informiranje

a) Školstvo

11. Obrazovanje i školski sustav su jamstvo očuvanja identiteta i ekonomskog i socijalnog prosperiteta svake zajednice i naroda. « **Narodi se likvidiraju tako.. da im se najprije oduzme sjećanje. Unište im se knjige, obrazovanje, povijest. Netko drugi im napiše knjige, da im drugo obrazovanje i izmisli drugu povijest. I narod onda postupno počne zaboravljati što je bio i što je sada, a svijet oko njega zaboravi još mnogo brže»** (*Milan Kundera, Knjiga smijeha i zaborava.*)

Školovanje na hrvatskom jeziku treba biti dostupno svoj hrvatskoj djeci bez obzira gdje žive u BiH. Katoličke škole su dobro došle ali one ne mogu biti zamjena za civilne škole na hrvatskom jeziku. Međutim, nije dovoljno samo imati obrazovanje na svom jeziku. Mi trebamo kvalitetno obrazovanje koje će svršenim učenicima i studentima omogućiti da se ravnopravno natječu s vršnjacima iz našeg unutarnjeg i europskog okruženja. Stoga politika (stranačka, državna, obrazovna) mora osigurati odgovarajuću infrastrukturu te dostojanstven socijalni status nastavnika kako bi se od njih moglo očekivati da pruže očekivano. Kod učenika treba razvijati odgovornost, marljivost i vrijednosni sustav da samo zalaganje i talent vode do izvrsnosti i da je to jedini ispravan put do istinskog uspjeha pojedinca i zajednice. Korupcija u obrazovanju (sve do kupovine diploma koje nisu pojedinačne pojave u našem društvu) je najpogubniji oblik korupcije jer će se posljedice osjećati desetljećima. Naša stranka će se energično i učinkovito obračunati i sa ovim vidom korupcije.

b) Visoko obrazovanje

12. Sveučilište u Mostaru kao jedino na hrvatskom jeziku, ne samo da mora opstati, već nadamo se u budućnosti neće biti i jedino. Sveučilište treba dobiti svoj pravni status i stabilne izvore financiranja. Naša stranka se zalaže za autonomiju Sveučilišta koja podrazumijeva sustavno financiranje i oslobađanje Sveučilišta od političkih utjecaja bilo u obliku uplitanja državnih organa u obrazovnu i kadrovsku politiku bilo uplitanja političkih stranaka u upravljanje.

Treba demistificirati i implementirati Bolonjsku deklaraciju. Danas taj pojam koriste i oni koji ne znaju što znači da bi prikrili vlastito neznanje ili zamaskirali nešto drugo. Bolonjska deklaracija nije nikakav formalni statut već nova kvaliteta visokog školstva, koja će jamčiti visoke europske standarde, vjerodostojnost i prenosivost diploma. Stoga HDZ 1990 zadužuje svoje članove koji su nastavnici i studenti sveučilišta u Bosni I Hercegovini da budu nositelji ovog procesa.

Znanost je neodvojiva od obrazovanja i generator razvoja svih uspješnih zemalja. Znanost, međutim, nije i sinonim za visoko obrazovanje. Stoga treba poticati interesno povezivanje Sveučilišta i znanstvenih instituta i gospodarstva, budući da u razvijenim zemljama veći dio financiranja znanosti dolazi iz gospodarstva nego državnog proračuna.

c) Kultura i šport

13. Naša stranka će zalagati za skrb o kulturnim i znanstvenim institucijama te očuvanju kulturnoga i historijskog naslijeđa u BiH, a posebno kulturnog naslijeđa i kulturnih institucija hrvatskoga naroda. Umjetnost i stvaralaštvo obogaćuje i nadograđuje kulturu jednoga naroda, ona je poticaj i izraz stvaralačke snage pojedinca a doprinos kreativnosti čitavoga društva.

Poticati ćemo razvoj umjetnosti kako tradicionalne narodne, tako i svih oblika kulturnoga stvaralaštva.

Šport smatramo sastavnicom kulture života, a ne samo oblikom natjecanja. Zalagati ćemo se, stoga, za razvoj športa u školama i na fakultetima te poticati bavljenje športom u svim dobima života. Razvoj vrhunškoga, profesionalnog športa treba ići ukorak s općim društvenim i gospodarskim razvojem.

14. Informiranje, posebno javni elektronski mediji su bitan čimbenik ostvarenja individualnih i kolektivnih prava u svakoj državi. Posebno su javni elektronski mediji bitni za očuvanje i njegovanje kulturnog i nacionalnog identiteta. I stoga ćemo se zalagati za takve elektronske medije koji će jamčiti svim narodima i svim kulturnim zajednicama jednak prístup i utjecaj na uređivačku politiku ovih medija te jednaku odgovornost za njihovo financiranje.

Gospodarstvo – socijalno pravedno i tržišno orijentirano

15. Naša stranka će se zalagati za ubrzani, ravnomjerni gospodarski razvitak svih područja BiH. Gospodarski i ekološki održiv razvitak temeljna je pretpostavka stabilnosti BiH i opstanka Hrvata na prostoru cijele BiH, te preduvjet je i temelj cjelovite socijalne politike čije učinke trebaju osjetiti svi građani BiH. Svjesni svih nedostataka i ograničenja koji se u gospodarstvu vuku kao naslijeđe prošloga sustava i posljedica rata zalagati ćemo se da tijela vlasti na svim razinama donose stimulatívne mjere i propise kojima će se poticati ravnomjernije i racionalnije iskorištavanje gospodarskih resursa.

Odrednice gospodarske politike HDZ 1990 čine: potreba za postizavanjem političke i makroekonomske stabilnosti, osiguranje bržega gospodarskog rasta, rast izvoza i smanjenje platnog i trgovinskog deficita, stvaranje uvjeta za povećanje investicija (posebno inozemnih), smanjenje udjela javne potrošnje u BDP-u s naglaskom na reformu socijalnog sektora, porezno i financijsko rasterećenje poduzetništva, veće subvencije poljoprivrednicima.

HDZ 1990 se zalaže za žurno dovršenje procesa privatizacije na temelju zakona i moralnih načela. HDZ 1990 će inzistirati na preispitivanju svake sumnjive dokapitalizacije i privatizacije i tražiti zakonsku odgovornost počinitelja te zaštitu državnih i društvenih bogatstava i prava radnika. Privatizacija ne smije biti isključivo u funkciji promjene vlasništva, već u funkciji razvoja gospodarstva, povećanoga zapošljavanja i poboljšanja sveukupnoga socijalnog blagostanja. HDZ 1990 će podržati one privatizacijske programe i ponude koje u BiH dovode kvalitetne i respektabilne strateške partnere, posebno one koji će u svojim ponudama jamčiti nova ulaganja, primjenu suvremenih tehnologija, povećanje produktivnosti i novu zaposlenost.

U tom smislu naglasak stavljamo na sektore energetike, telekomunikacija, cesta i željeznice, razvoj metalne i prerađivačke industrije, a naročito finalne proizvodnje hrane i roba za izvoz. Retoriku tipa: "zalažemo se razvoj malih i srednjih poduzeća" treba izbaciti. Bez velikih poduzeća nema niti srednjih niti malih. Stoga ćemo poticati razvoj gospodarskih "clustera" u čijem centru će se nalaziti veliko poduzeće tipa "Aluminija" Mostar a oko kojeg će se razvijati "grozd" ("Cluster") malih i srednjih poduzeća prerađivačkog karaktera. Nije isključeno da neko od njih u budućnosti ne može postati centar novog "Clustera".

HDZ90 se zalaže za uspostavu snažnog bankarskog sustava koji će biti u stanju pratiti proizvodne programe, posebno one koji znače poticaj privatnome poduzetništvu i obrtništvu.

Zalažemo se za razvoj turizma i prateće infrastrukture kao grane gdje je odnos između dohotka i inozemnih inputa najpovoljniji.

Zalažemo se za povrat nacionalizirane imovine ili pravičnu nadoknadu vlasnicima. HDZ 1990 će insistirati da se tzv. *stara devizna štednja* tretira kao svaka druga devizna štednja, te da se njezinim vlasnicima čim prije osigura naplata imovine.

Nakon početnog zamaha u drugoj polovini devedesetih godina prošlog stoljeća, mi se danas suočavamo sa gospodarskom recesijom na većinskim hrvatskim područjima. HDZ 1990 će raditi na tome da se stvori institucionalni okvir za razvoj gospodarstva, da se državna strategija ekonomskog razvoja razradi naniže sve do razine općine.

Potrebno je uspostaviti instrumente za implementaciju ovih strategija:

- Svaka općina bi trebala uraditi **Poduzetničku zonu** sa svom potrebnom infrastrukturom kako bi privukla ulagače iz zemlje i inozemstva
- Utemeljiti **Poduzetničke centre** za zajednicu županija koji će biti stručni i savjetodavni centri za postojeće i potencijalne poduzetnike
- Utemeljiti **Kreditno-jamstvene fondove** kao izvor relativno jeftinog investicijskog kapitala
- Utemeljiti **Razvojno-poticajne fondove** za pomoć potencijalnim poduzetnicima koji imaju ideje ali nemaju početni kapital

Borba protiv organiziranog kriminala i korupcije i stvaranje okružja pogodnog za ulaganje i razvitak privatnog sektora, borba protiv svih oblika monopola a posebno političko-gospodarskih klanova mora se odvijati paralelno s stvaranjem pravno-financijskog okvira za razvoj gospodarstva. Uvjereni smo da će gospodarski čimbenik biti generator i demografske obnove hrvatskog naroda u B i H.

Povratak svih na svoje

16. HDZ 1990 nije zadovoljna ostvarenim povratkom Hrvata od uspostave mira do danas što se posebno odnosi na povratak na teritoriju entiteta Republika Srpska. Kao glavne razloge slabog povratka na ova područja vidimo ustavnu neravnopravnost, nepravedan odnos međunarodnih institucija i donatora te lošu politiku vodstva HDZ BiH u dužem vremenskom razdoblju posebno u kritičnim godinama neposredno nakon rata. Minimalan povratak u RS je dokaz kako u Bosni i Hercegovini bez zajamčenih kolektivnih prava nema ostvarenja niti individualnih ljudskih prava.

HDZ 1990 se zalaže za pravo povratka svih prognanih i izbjeglih u svoje domove bez ikakva uvjetovanja. Pravo na povratak ne vidimo samo kao ispunjavanje obveza prema dodatku VII. Daytonskoga mirovnog sporazuma, već kao na temeljno ljudsko pravo i preduvjet za izgradnju stabilne i samoodržive BiH. Neponištivo je pravo svakoga pojedinca i obitelji slobodno odlučiti o mjestu življenja. Učiniti ćemo sve da se ni na koji način ne ograniči raspolaganje privatnom imovinom prognanika i izbjeglica. Preduvjet održiva povratka je pored obnove domova, osobna i imovinska sigurnost, razvoj gospodarstva i zapošljavanje, uspostava socijalnih službi, zdravstva i naobrazbe. Pozivamo sve osobe koje se iz bilo kojih razloga do sada nisu vratili, da, bez velike nužde, ne prodaju imovinu jer će se uskoro poželjeti vratiti, ako ne oni onda, njihova djeca i unuci sigurno hoće.

Sud za ratne zločine

17. Procesuiranje svih ratnih zločina i pravedno kažnjavanje zločinaca je bitan čimbenik pomirenja i stabilnosti Bosne i Hercegovine i čitave regije. Podupirući suradnju BiH s

Međunarodnim sudom za ratne zločine u Den Haagu, protivimo se pokušajima politizacije ovoga suda s bilo koje strane, kao i pokušajima političke instrumentalizacije Suda. Od Suda očekujemo da se vodi isključivo načelima prava i pravde tretirajući svaki zločin i sve strane jednako, ali uzimajući u obzir kronologiju i opseg zločina, odnosno uzrok i posljedicu. Neefikasnost Tribunala u nekim procesima (suđenje Slobodanu Miloševiću), uopćene optužnice protiv političkih i vojnih čelnika Hrvata a posebice prvostupajnske presude u procesima gdje su Hrvati bili žrtve, stavljaju na ozbiljnu kušnju vjerodostojnost suda u Den Haagu. Želimo pomoći Sudu da s uspjehom završi mandat koji mu je dodijeljen odlukom UN-a. Pozdravljamo i podupiremo utemeljenje Suda BiH za ratne zločine i činiti ćemo sve da djeluje nezavisno, vođen samo načelima prava i pravde.

Pravna i demokratska država

18. Pravna i demokratska država jamči svakom građaninu sigurnost i zaštitu od tuđe samovolje, omogućavajući svakom čovjeku da se dokaže bez obzira na socijalno ili imovinsko stanje jer se u pravnoj državi konflikti ne rješavaju prema zakonu jačega već prema pravu i zakonu. Država ima obvezu djelotvorno provoditi pravo, a pravni poredak je obvezujući za svakoga u istoj mjeri.

HDZ 1990 se zalaže za politički nezavisno i profesionalno sudstvo te za materijalnu sigurnost sudaca kao preduvjeta za nezavisno i nepotkupljivo sudstvo.

Zalažemo se za demokratsku i profesionalnu policiju koja će biti izvan utjecaja dnevne politike. Policajci trebaju biti dobro plaćeni kako bi u svom radu mogli odoljeti iskušenjima da budu korumpirani.

Policija i pravosuđe trebaju u svom radu imati stalnu podršku građana. Svaki građanin treba preuzeti dio odgovornosti za vlastitu i opću sigurnost kroz budnost i smisao za zajedništvo. Za osobnu i opću sigurnost nije dovoljno samo represivno i kazneno djelovanje već isto toliko je važno preventivno djelovanje. Međutim, preventivno djelovanje nije zadaća samo policije i pravosuđa, nego prije svega obitelji, školskih i vjerskih ustanova, različitih udruga i, osobito, medija.

HDZ 1990 će naročitu pozornost posvetiti borbi protiv organiziranoga kriminala i terorizma. Za učinkovitu borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma potrebne su dobro organizirane, profesionalne i s državne razine financirane i koordinirane policijske i obavještajne službe. Stoga podržavamo preustroj ovih službi u BiH. Suradnja sa susjednim državama i međunarodnim institucijama je nužna. Zalažemo se za uvođenje suvremenih tehnologija u suzbijanju kriminala i zaštiti ustavnoga poretka, pri čemu građanin treba biti zaštićen od zloporaba njegovih osobnih podataka.

Pozdravljamo utemeljenje i podupiremo rad Suda BiH za organizirani kriminal i nadamo se da će raditi oslobođen svih vrsta političkih pritisaka i manipulacija, bilo domaćih bilo međunarodnih.

Prof. Dr. Božo Ljubić

Programska deklaracija je jednoglasno usvojena na Utemeljiteljskoj skupštini Hrvatske demokratske zajednice 08. travnja 2006. godine u Mostaru